گزارش

مرتضی گل‌پور
دبیر گروه سیاسی

## نگاهی به کارنامه یکساله وزارت اطلاعات در چند قاب

# سربازان نبردهای خاموش

۹ مرداد امسال که آمریکا، بریتانیا، فرانسه و ۱۱ کشور دیگر علیه وزارت اطلاعات جمهوری اسلامی ایران بیانیه صادر کردند، یک واقعیت تاریخی بار دیگر به اثبات رسید: وزارت اطلاعات پیشانی تأمین امنیت در جمهوری اسلامی در مقابله با همه سرویس‌های اطلاعاتی دیگری است که راه تخاصم را در پیش گرفتند. مثلاً در همین ۹ مرداد، بیانیه‌ای که ضد وزارت اطلاعات و دیگر نهادهای امنیتی جمهوری اسلامی ایران صادر شد، امضای ۱۴ کشور را با خود دارد. این تعداد به علاوه موساد( سازمان اطلاعاتی رژیم صهیونیستی) به این معنی است که وزارت اطلاعات جمهوری اسلامی ایران در نبردهای اطلاعاتی خاموش خود، پشت خاکریزی قرار دارد که در آن سو قریب به ۱۵ سرویس اطلاعاتی مجهز، باسابقه و گاه تاریخی، از سرویس‌های متخاصم تا رقیب، حضور دارند. اما مقابله با جاسوسی و خرابکاری‌های امنیتی تنها یکی از وظایف و مأموریت‌های وزارت اطلاعات است. حوزه عمل و وظایفی که برای این وزارتخانه تعریف شده است، از مقابله با شبکه‌های قاچاق مواد مخدر، قاچاق سوخت، پولشویی، انواع فساد اقتصادی و سایر موضوعات را شامل می‌شود. بنابراین کارنامه وزارت اطلاعات جمهوری اسلامی ایران در تأمین امنیت در همه سطوح را باید با لحاظ کردن چنین جبهه‌ای سنجید، با اینکه باید طیف گسترده مأموریت‌های این وزارتخانه را نیز لحاظ کرد.

قانون تأسیس وزارت اطلاعات جمهوری اسلامی در سال ۱۳۶۲ تصویب شد. در ماده یک این قانون، هدف از تأسیس وزارت اطلاعات و مأموریت‌های آن اینطور بیان شده است: «به منظور کسب و پرورش اطلاعات امنیتی و اطلاعات خارجی و حفاظت اطلاعات و ضد جاسوسی و به دست آوردن آگاهی‌های لازم ازوضعیت دشمنان داخلی و خارجی جهت پیشگیری و مقابله با توطئه‌های آنان علیه انقلاب اسلامی، کشور و نظام جمهوری اسلامی ایران وزارت‌اطلاعات جمهوری اسلامی ایران تشکیل می‌گردد.» اولین وزیر این وزارتخانه مرحوم حجت‌الاسلام ری شهری بود که به گواه گزارش «مرکز اسناد انقلاب اسلامی» «نقشی محوری در شکل‌گیری این نهاد ایفا کرد.» همچنین طبق قانون، وزیر اطلاعات می‌بایست دارای ویژگی‌هایی چون «تحصیلات در حد اجتهاد؛ اشتهار به عدالت و تقوا؛ سابقه روشن سیاسی و مدیریتی و عدم عضویت در احزاب، سازمان‌ها یا گروه‌های سیاسی باشد.» عضویت نداشتن در جریان‌های سیاسی و احزاب، یکی از شروط استخدامی در وزارت اطلاعات است؛ امری که تلاش می‌کند وزارت اطلاعات را جدای از جبهه بندی‌ها و نگرش‌های سیاست داخلی تعریف کرده و جایگاه ملی و فراگیرآن را حفظ کند. با احتساب سال ۱۳۶۲ به عنوان تأسیس وزارت اطلاعات، تا امروز این نهاد عمر و سابقه‌ای ۴۴ ساله دارد. اما به رغم جوانی ساختاری، سازمانی و تجربه اطلاعاتی، نه تنها در تأمین امنیت پایدار داخلی، یعنی ضربه به گروهک‌های تروریست و مسلح موفق بوده است، بلکه در مواجهه با سرویس‌های اطلاعاتی متخاصم که برخی از آنها سابقه‌ای بیش از یک قرن دارند، به خوبی عمل کرده است.

> در جنگ اخیر برخی از مراکز این وزارتخانه نیز مورد هدف قرار گرفت، امری که نشان دهنده اهمیت و جایگاه ویژه‌آن در محاسبات دشمن است. اما کارنامه وزارت اطلاعات در دوره ۱۲ روزه جنگ تحمیلی نشان داد که این حملات نتوانست مانع توقف این وزارتخانه شود

عموماً در هر دولت، وزیر اطلاعات نیز تغییر می‌کند. دلیل این تغییر، ایجاد نوعی همگرایی و همسویی میان وزارت اطلاعات و رویکردهای دولت است. اما این همگرایی از حد و مرز سیاست‌های عمومی بیشتر نرفته است و درخلال همه سال‌های تشکیل وزارت اطلاعات، رویکردها، سیاست‌ها و روندهای این وزارتخانه در تأمین امنیت و صیانت از اطلاعات کشور ثابت بوده است.

### مقابله با گروهک‌های قدیم و جدید

در سال‌های نخست تشکیل وزارت اطلاعات، عمده برخوردهای این وزارتخانه با گروهک‌های تروریستی و گاه تجزیه‌طلبی بوده است که در داخل فعال بوده‌اند. خاموش کردن صدای اسلحه و توقف آتش میلیشیای این گروهک‌ها، دستاورد بزرگ وزارت اطلاعات بوده است. به گونه‌ای که با پایان دهه ۱۳۶۰، کشور در حوزه داخلی ثبات و آرامش امنیتی را تجربه کرد. هرچند این تلاش‌ها به این معنی نبوده است که در مواردی گروهک‌ها نتوانسته‌اند عملیاتی در درون کشور نیز انجام بدهند.

اما با تشکیل داعش در غرب آسیا که جمهوری اسلامی ایران برای مهار این بحران منطقه‌ای ناچار به مداخله شد، مسئولیت‌ها و مأموریت‌های وزارت اطلاعات نیز افزایش یافت.

مطابق گزارش‌ها، طی رصد و عملیات متعدد این وزارتخانه تنها تا سال ۱۳۹۷، ۳۵۰ تیم تروریستی وابسته به گروهک منافقین و داعش زیر ضربه قرار گرفتند. طی این ضربه‌ها و حملات اطلاعاتی، بیش از ۱۵ هزار سلاح و مقادیر زیادی مواد منفجره کشف و ضبط شد .

### شکار جاسوس‌ها

در حوزه ضد اطلاعات و مقابله با جاسوسی، وزارت اطلاعات کار و وظیفه سنگین‌تری را برعهده دارد. زیرا عملیات ضدجاسوسی باهدف کشف جاسوس‌ها به معنای مقابله با همه آن ۱۵ یا ۱۶ سرویس اطلاعاتی متخاصم است.

اما به رغم این، وزارت اطلاعات در سال‌های اخیر موفقیت‌های بسیاری داشته است که کشف جاسوسی علیرضا اکبری، کارمند سابق وزارت دفاع که درنهایت به اعدام محکوم و حکم آن اجرا شد، از جمله آنهاست. به تازگی نیز حکم جاسوسی روزبه وادی، جاسوس سرویس اطلاعاتی رژیم اسرائیل یعنی موساد اجرا شد. وادی جزو متخصصان سازمان انرژی اتمی بود که اطلاعات حساس هسته‌ای ایران را به طرف خارجی منتقل کرده بود. وی در بازگشت از یکی از سفرهای آموزشی به کشور اتریش درحالی که گمان نداشت شناسایی شده است، بازداشت شد.

در کنار عملیات ضدجاسوسی، مأموریت‌های مختلفی هم برای وزارت اطلاعات تعریف شده است. از جمله این مأموریت‌ها، مبارزه با شبکه‌های قاچاق مواد مخدر است. برای اشاره به کارنامه وزارت اطلاعات در این زمینه، می‌توان به یک بازه زمانی اکتفا کرد. این وزارتخانه فقط از سال ۱۳۹۲ تا ۱۳۹۷ توانست بیش از ۵۰ تن انواع مواد مخدر (سنتی، صنعتی و پیش‌ساز) و حدود ۱۵۰ لابراتوار مواد مخدر صنعتی را شناسایی و کشف کند. گسترش دادن این آمار به سال‌های دیگر نشان می‌دهد که دامنه فعالیت‌ها و دستاوردهای وزارت اطلاعات در این زمینه تا چه حد است.

> یکی از اقدامات مهم وزارت اطلاعات در دوره اخیر، تقویت بیش از پیش نقش مردم در حفاظت اطلاعاتی و امنیتی از کشور بوده است؛ رویکردی که در جنگ تحمیلی اخیر سبب اخذ گزارش‌های مردمی متعددی از تحرکات و موارد مشکوک و کشف و دستگیری مزدوران دشمن شد

### مقابله با انواع مفاسد اقتصادی

بنا به نیاز و الزامات کشور، وزارت اطلاعات در حوزه مقابله با انواع فسادهای اقتصادی نیز فعال بوده است. به عنوان مثال در حوزه مقابله با قاچاق سازمان یافته سوخت، این وزارتخانه فقط در خردادماه امسال یکی از بزرگ‌ترین باندهای قاچاق سوخت کشور به ارزش بیش از ۱۵۰ هزار میلیارد تومان را زیر ضربه قرار داد. بنا به گزارش وزارت اطلاعات این شبکه، در استان‌های هرمزگان، تهران و البرز بوده است. این وزارتخانه فقط در این عملیات توانست «ضمن نفوذ در شبکه‌های قاچاق و کشف ارتباطات مالی، تعداد ۳۵ شبکه حرفه‌ای و سازمان یافته قاچاق کلان سوخت کشور که با دلالان بین‌المللی مرتبط بودند، شیوه‌های پیچیده و چند لایه این شبکه‌ها و چگونگی انتقال عواید ناشی از قاچاق سوخت را احصا و با هماهنگی و حکم مرجع قضایی، عوامل اصلی این شبکه‌ها را بازداشت کند.» در این ضربه، «حساب‌های بیش از ۷۰۰ نفر از مرتبطین که در چند سال اخیر اقدام به پولشویی‌های بسیار کلان کردند، مسدود شد.»

### یک شاهکار اطلاعاتی

در همه سال‌های فعالیت وزارت اطلاعات، این وزارتخانه دستاوردهای بسیاری داشته است. شناسایی و رهگیری عبدالمالک ریگی در کشورهای همسایه، رصد اطلاعاتی مرتبطان با رژیم صهیونیستی در کشورهای منطقه، تأمین بانک اطلاعاتی اهداف داعش در منطقه و مانند این، از دستاوردهای منطقه‌ای وزارت اطلاعات بوده است. اما آخرین دستاورد که می‌توان از آن با عنوان شاهکار این وزارتخانه یاد کرد، ۲۰ خرداد امسال اعلام شد. در این روز وزارت اطلاعات در اطلاعیه‌ای خطاب به «ملت بزرگ و ولایت مدار ایران اسلامی» اعلام کرد که «فرزندان بی‌نام و نشان آنها در وزارت اطلاعات، در یک عملیات اطلاعاتی بی سابقه، ضربه‌ای سهمگین به رژیم کودک‌کش صهیونیست وارد ساختند.» به گزارش وزارت اطلاعات، «این عملیات تاریخی که با هدف دسترسی به اسناد حساس، راهبردی و برخوردار از بالاترین سطح طبقه‌بندی رژیم، طراحی و در محیط عملیاتی پویا و تحت سخت‌ترین تدابیر حفاظتی آن رژیم صورت گرفت، اخیراً با انتقال حجمی انبوه از اسناد به داخل کشور، با موفقیت به پایان رسیده و اکنون تمامی نیروهای عمل کننده، در کمال صحت در مقرهای خود مستقر هستند.» شورای عالی امنیت ملی در بیانیه‌ای نیز در این باره، با اشاره به اینکه «با مجاهدت چندین ماهه سربازان گمنام ولی عصر(عج) و طی عملیات پیچیده اطلاعاتی و شناسایی‌های دقیق، بانک اهداف رزمندگان جان برکف اسلام برای مقابله به مثل با هرگونه شرارت احتمالی رژیم صهیونیستی تکمیل گردید»، اظهارکرد: «این غنیمت و دستاورد بزرگ اطلاعاتی بخش مهمی از طراحی هوشمند و اقدامات خاموش و بی‌های و هوی نظام مقدس اسلامی در برابر جنجال‌های دشمنان است.» مطابق گزارش‌های ارائه شده از سوی وزارت اطلاعات و برخی نهادها و مقام‌های نظامی، از بخشی از این اطلاعات در جریان تجاوز رژیم صهیونیستی به ایران اسلامی استفاده شد و مطابق همین روند بود که برخی از نقاط حساس این رژیم، به بهترین و دقیق‌ترین شکل ممکن هدف اصابت موشک‌های سپاه پاسداران قرار گرفت.

### راهی که پیش رو است

اکنون با توجه به افزایش تخاصم‌ها و تبدیل تخاصم‌ها از رویکرد اطلاعاتی و گروهکی، به برخورد سخت و نظامی که در جنگ اخیر مشاهده شد، طبیعتاً مأموریت‌ها و مسئولیت‌های وزارت اطلاعات نیز افزایش خواهد یافت. اما در مقابل سایر وزارتخانه‌ها، اطلاعات همواره یکی از پیشروترین وزارتخانه‌ها در ساختار دولت‌ها بوده است، وزارتخانه‌ای که نیازهای روز را تشخیص داده و آن را تأمین کرده است. به همین دلیل بود که در جنگ اخیر برخی از مراکز این وزارتخانه نیز مورد هدف قرار گرفت، امری که نشان دهنده اهمیت و جایگاه ویژه آن در محاسبات دشمن است. اما کارنامه وزارت اطلاعات در دوره ۱۲ روزه جنگ تحمیلی نشان داد که این حملات نتوانست مانع توقف این وزارتخانه شود. کارنامه وزارت اطلاعات در این ۱۲ روز در ادامه آمده است.


## مقابله با طراحی جنگ ترکیبی آمریکا-صهیونیسم

جنگ تحمیلی اخیر به عنوان جنگی در عرصه‌های نظامی، اطلاعاتی، سایبری، رسانه‌ای و عملیات روانی، میدان نبردی بود که وزارت اطلاعات یکی از نیروهای اثرگذار خط مقدم جبهه بود. بخشی از آنچه دشمن در قالب این جنگ ترکیبی برنامه‌ریزی کرده بود، شامل اقدامات ایذایی، ترور، خرابکاری، بی‌ثبات‌سازی و ایجاد آشوب داخلی بود. در مواجهه با چنین طرح‌ریزی مأموریت وزارت اطلاعات افشای اهداف دشمن؛ شامل براندازی نظام، تجزیه ایران و ایجاد هرج‌ومرج داخلی برای عموم مردم و نیز کشف و افشای اقدامات دشمن در زمینه فعال کردن تروریست‌ها، عوامل ضدانقلاب، منافقین، سلطنت‌طلبان و تحریک کنندگان به اغتشاش بود.

وزارت اطلاعات با پایش هوشمند و مستمر روندها و خطوط عملیات روانی جبهه آمریکایی-صهیونی در فضای مجازی و رصد مستمر و برخط تارنماها و شبکه‌های اجتماعی شناسایی و برخورد مقتضی با عناصر فعال حامی رژیم صهیونیستی، کمپین‌سازی‌ها و فراخوان‌دهی‌ها با هدف التهاب‌آفرینی و ایجاد تجمعات ضدامنیتی را در دستور کار قرار داد. بجز این رویکرد پدافندی، آنچه سبب دست برتر جمهوری اسلامی ایران در این جنگ ترکیبی شد رویکرد مبتنی بر تقویت وفاق ملی و انسجام داخلی بود که حجت‌الاسلام خطیب وزیر اطلاعات سرلوحه برنامه‌های این وزارت قرار داد و امنیت پایدار، افزایش سرمایه اجتماعی، قدرت ملی و پیشرفت کشور را با تسری نگاه همدلانه به اضلاع مختلف سیاسی و اجتماعی و با تلاش برای کاستن از عمق همه شکاف‌های سیاسی و اجتماعی پیگیری کرد.

## اقدامات آفندی وزارت اطلاعات در مقابله با رژیم صهیونیستی

نبرد بزرگ و خاموشِ وزارت اطلاعات با جبهه صهیونیستی، منحصر به حوزه پدافندی نبود. سربازان گمنام امام زمان(عج) در این وزارت همزمان با دفاع امنیتی همه جانبه، یورش اطلاعاتی و بی‌سابقه‌ای را نیز علیه رژیم صهیونیستی اجرا کرده‌اند. یورشی که به معنای نفوذ و جاسوسی تهاجمی در سرزمین‌های اشغالی، به‌کارگیری منابع داخلی دشمن، دستیابی به اسناد فوق‌سرّی و ارسال داده‌های به دست آمده به نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران است. از این جهت اقدامات زیر را باید به عنوان ماحصل رویکرد آفندی وزارت اطلاعات علیه رژیم صهیونیستی یادآوری کرد:

- استفاده از دیپلماسی پنهان و ارتباطات با سرویس‌های دیگر کشورها.
- استخدام عوامل اطلاعاتی و عملیاتی از درونی‌ترین لایه‌های نظامی و امنیتی رژیم برای انجام مأموریت‌های محوله، دریافت گزارش مستند و مصور اقدامات و راستی آزمایی آنها به نحوی که اگر چه رژیم تعدادی از عوامل را شناسایی و بازداشت کرد، اما بخش بزرگ‌تر و حساس‌تر همچنان در جریان است.
- بهره‌برداری از اسناد فوق سرّی و حساس بدست آمده از حمله اطلاعاتی به گنجینه اطلاعات هسته‌ای رژیم صهیونیستی که مختصات دقیق ده‌ها مرکز کلیدی و محیط حسّاس امنیتی، تسلیحاتی، پدافندی، اقتصادی، صنعتی، پالایشگاه‌ها، نیروگاه‌ها، خطوط انتقال سوخت، آزمایشگاه‌های تحقیقاتی ضدبشری (هسته‌ای، شیمیایی، میکروبی، بیولوژیک)، فرماندهی فرکانس‌های هدایت شونده و... را در اختیار نیروهای مسلح کشور قرار داد.

## اقدامات پدافندی وزارت اطلاعات

دفاع در برابر نفوذ اطلاعاتی و امنیتی دشمن (ناتوی اطلاعاتی غرب) یکی از وظایف و دستورکارهای اصلی وزارت اطلاعات بود. از این حیث هر گونه اقدام دشمن برای نفوذ و جاسوسی در نهادهای مختلف و از جمله در نیروهای مسلح، فراجا، وزارت اطلاعات و اطلاعات سپاه با دقت رصد، کشف و از مسیر رسیدگی از سوی قوه قضائیه مجازات می‌شود. در همین راستا به این موارد باید اشاره کرد:

- شناسایی و دستگیری ۲۰ نفر از جاسوس‌ها، عوامل عملیاتی و پشتیبانی موساد و عناصر متصل به افسران اطلاعاتی رژیم در استان‌های تهران، البرز، قزوین، اراک، اصفهان، فارس، کرمان، خوزستان، زنجان، مازندران، آذربایجان غربی و کردستان که در سه مورد از موردهای خاص، اقدام مشترک با حفاظت اطلاعات نیروهای ذی‌ربط صورت گرفت.
- جلوگیری از عملیات تروریستی و خرابکارانه اعم از پیشگیری از ترور ۳۵ نفر از مسئولان ارشد و خنثی‌سازی چندین توطئه تروریستی از طریق کشف و ضربه به اماکن و شبکه‌های عملیاتی دشمن در داخل کشور و ناکام گذاشتن عملیات تروریستی.
- شناسایی چند عامل مرتبط با افسران اطلاعاتی رژیم در حوزه‌های اقتصادی، مالی و صنعتی کشور که مترصد اقدامات خرابکارانه بودند.
- کشف اهداف خرابکارانه دشمن در انرژی اتمی و مراکز نظامی.

## شناسایی و خنثی‌سازی شبکه‌های جاسوسی و نفوذ

گروهک‌های تروریستی متعددی تحت لوای رویکردهای به ظاهر متفاوت اما اهداف و رویه‌های یکسان در حال فعالیت علیه جمهوری اسلامی ایران هستند. این گروهک‌ها از هسته‌های منافقین و سلطنت‌طلبان تا گروهک‌های تروریست تکفیری را شامل می‌شوند. بر این اساس طی سال‌های اخیر روند مستمر شناسایی و خنثی‌سازی این شبکه‌ها، جزو وظایف و اقدامات مهم وزارت اطلاعات بوده است. از فهرست بلند اقدامات انجام شده در یک سال گذشته، می‌توان به این اقدامات که در بازه زمانی وقوع جنگ تحمیلی اخیر انجام شد، اشاره کرد:

- شناسایی و بازداشت ۳ لیدر و ۵۰ تروریست تکفیری و تجهیزات جنگی و انتحاری‌شان در داخل کشور.
- کشف محل استقرار ۳۰۰ تروریست بیگانه در پایگاهی نزدیک به مرزهای جنوب شرقی کشور و پیشگیری از هر گونه تحرک و ورود آنها به خاک ایران.
- کشف آمادگی عملیاتی حدود ۱۵۰ نفر از عناصر تکفیری مستقر در سوریه که مترصد عزیمت و اقدام علیه کشور بودند و انجام پیشگیری مقتضی.
- ضربه به چندین هسته عملیاتی گروهک منافقین که در سطح برخی استان‌ها فعال شده بودند.
- دستگیری عناصر افراطی مروج قوم‌گرایی با گرایش تجزیه‌طلبی در چندین منطقه.
- افشای پروژه «دولت در تبعید» با محوریت رضا پهلوی و عناصر صهیونیست ایرانی تبار.
- خنثی‌سازی تلاش برای شورش مسلحانه در تهران و دستگیری ۱۲۲ نفر و کشف شبکه‌های دریافت‌کننده مزد با ارز دیجیتال (تتر).
- ناکام‌سازی سناریوهای نفوذ بین هنرمندان، ورزشکاران و رسانه‌های پرمخاطب.
- رصد شبکه حامیان «ایران اینترنشنال» و برخورد با ۹۸ نفر از مرتبطین داخلی.

## رصد و پیشگیری در حوزه اجتماعی و تقویت نقش اطلاعاتی مردم

با توجه به فعالیت دشمن در شبکه‌های اجتماعی با هدف جنگ ادراکی، وزارت اطلاعات پایش و رصد مداوم عملیات روانی دشمن در شبکه‌های اجتماعی را در دستور کار داشته است؛ رویکردی که مستلزم تقویت بنیه و به‌کارگیری توانمندی‌ها در حوزه سایبری، فنی و ارتباطی بوده و از قبال آن، اقدامات مهمی همچون خنثی کردن تهدیدات فنی و سایبری، شنود و سیگنال‌های دشمن و اشراف بر رفتار گروهک‌ها در مرزها، کشف محموله‌های سلاح و عملیات ضدقاچاق تسلیحات، انجام شده است.

در کنار عملیات پدافند سایبری، یکی از اقدامات مهم وزارت اطلاعات در دوره اخیر، تقویت بیش از پیش نقش مردم در حفاظت اطلاعاتی و امنیتی از کشور بوده است؛ رویکردی که در جنگ تحمیلی اخیر سبب اخذ گزارش‌های مردمی متعددی از تحرکات و موارد مشکوک و کشف و دستگیری مزدوران دشمن شد. در عین حال در حوزه رصد و پیشگیری باید به این موارد نیز اشاره کرد:

- پایش هوشمند و مستمر روندها و خطوط عملیات روانی دشمن در فضای مجازی و رصد مستمر و برخط تارنماها و شبکه‌های اجتماعی برای شناسایی و برخورد مقتضی با عناصر فعال حامی رژیم، کمپین‌سازی‌ها، فراخوان‌دهی‌ها با هدف التهاب‌آفرینی و ایجاد تجمعات ضدامنیتی.
- رصد و پایش ارتباطات و تعاملات پنهان و نامتعارف بین کاربران داخلی با بیگانگان، بویژه با عناصر و کانال‌های ارتباطی رژیم صهیونیستی و از این طریق شناسایی ده‌ها ادمین صفحات و کانال‌های مهم منتسب به شبکه‌های جاسوسی و عملیاتی در فضای سایبری و بازداشت آنها.